

Nepodpisani se dopiši ne tiskaju.
Eriposlana se pisma tiskaju po 5
uv. svaki redak. Oglasi od 8
redaka stoje 30 nč., za svaki redak
više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja
na pogudbe sa upravom. Novci se
lije postarokom napunioom (as-
segno postale) na administraciju
„Nasa Sloga“. Ima, prezimo i naj-
bliži pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme,
naka to javi odpravništva u oivo-
renu pismu, za koje se ne plaća
postarine, ako se izvans napiše:
„Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izalzi svakog četvrtka na celom
arku.
Dopisi se nevrcaju ako se i
netiskaju.
Nobiljegovaal listovi se neprimaju.
Prodplata a postarokom stoji 5
for., za seljake 3 for. na godinu.
Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za pol-
godinu. Izvan carevine više postarina.
Na malo jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija nalaz
se u Via Farneto br. 1.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokrvari“. Mar. Fos.

„Lega nazionale“

Početkom mjeseca julija godine
1890. razpušćeno bijaše talijansko,
školsko tobož društvo „Pro patria“
naredbom visokoga ministarstva radi
toga, što posebni odbor ne htjede pri-
godno glavne skupštine u Trentu uz-
prkos nalogu političke oblasti, izviesti
u austrijskom gradu niti jedne austrijske
zastave i što je skupština istoga dana
poslala brzojavnu pouzdanicu i najsr-
dačnijiu čestitku društvu „Dante Ali-
ghieri“ u Rimu — društvu „kojeg
su težnje naporene proti au-
strijskim državnim interesom,
te tim pokazala, da ima i po-
litičke težnje“.

„Pro patria“ bijaše dakle raz-
pušćena radi protuaustrijskih demou-
stracija i spleta.

Pišuće ponovno o tom razpustu,
kazali smo već tada, da se neimamo
čemu veseliti, jer će austrijski Talijani
prije ili kasnije ustrojiti novo školsko
tobož društvo sa istim programom i
istimi težnjama, a pod drugiu imenom.
Novo pako društvo, rekosmo, biti će
nam pogibeljnije od razpušćene „Pro
patrie“, jer će se njegovi upravi-
telji okoristiti starim izkustvom, biti
će oprezniji i na oko umjereniji.

Naša slutnja obistinila se od rieči
do rieči. God. 1891. osnovaše Tali-
jani novo takovo društvo pod imenom
„Lega nazionale“. Začetnici toga
društva jesu iste osobe, koje oživio-
tvoriše razpušćeno. Novo društvo imade
isti program, jednake težnje sa po-
kojnom „Pro patria“. Promjenilo
se samo ime, a sve drugo ostalo je
kako bijaše kod razpušćenoga društva.
Razlika je ipak medju jednim i dru-
gim društvom ta, da su upravitelji
sadašnjega vrlo oprezni i na oko umje-
reni, ali za to su u radu odlučniji,
poduzetniji i uztrajniji.

U vladinih krugovih stekli su si
opet simpatije; nestalo je onoga ne-
povjerenja, a valjda i „pogibelji“ radi
koje bijaše „Pro patria“ razpu-
šćena.

Novo društvo radi podvostruč-
nom snagom, uzornom uztrajnošću i
požrtvovnošću. Talijanski časopisi, li-
beralni i konservativni, dapače i ta-
kovi, koji su od vlade subv. nejonirani,
pišu o društvu donosiče; preporučuju
i mole članove za milodare, a ravna-
teljstvo potiču na rad, na izvedenje
programa.

Medju timi odlikuje se osobito
ovdašnji „Il Mattino“, komu se je
reklo sto i sto puta, da je ud ce-
arske vlade subvencioniran, a on
proti tomu nikad ustao nije.

Taj list ne samo da agitira
strastveno za nasliednicu „Pro pa-
trie“, već je on i u najužoj svezi
sa samim ravnateljstvom, koje mu
povjerava svoje tajne i otkriva svoje
osnove.

Po tomu listu doznali smo za
osnove i djelovanje toga društva, i po
tomu listu priobčujemo je što i našim
čitateljem: „Il Mattino“ piše naime

u broju od 31. julija pod naslovom
„In casa nostra“ koliko sledi:

„Doznajemo, da je otročji vrt ili pje-
stovalište, koje je „Leg a nazionale“
ustanovila u Pazinu, odlukom tamošnjeg
školskog vieća od 23. julija 1892. br. 236,
priznato kao dobro uređjeno, a to nije
samo činjenica, već sama po sebi znače-
nita, jer zavod postoji od samo dva mje-
seca, već je osobite važnosti i zato, jer
će se moći točajom dviju godina, kako
zakon zahtjeva, tamo uvježbat i učiteljice
za otročje vrtove. Otročjim vrtom u Pa-
zinu upravlja plemenita, izuzena i vjelo
simpatična gospođica Celestina Hofman
iz Trsta, a podučuje u njem učiteljica
vrtarica Giuditte Niederkorn iz Trsta.

Proizlazi povrh toga iz izvješća, što
ga je predejedništvo predložilo u 28. sjed-
nici držanoj dno 27. t. mj., da je netom
svršeno školske godine odjel adrijaški (t. j.
za Trst, Istru, Goricku i Dalmaciju) društva
„Leg a nazionale“ potrošio 2825 for.
školskih podpora, od kojih 180 for. dvo-
jici pitomaca biskupskoga sjemeništa u
Kopru, 360 for. tamošnjim pripravnikom,
2185 for. deseterioi učbenika na učiteljsku
u Roveredu, 100 forinti jednoj učiteljici
otročjeg vrtu, 50 for. mladim nokom, što
je pošao u Rovered (talij. Tirol), da po-
loži ispit na onom učiteljsku.

U pogledu učena doznajemo, da će
se ponajprije tečajem septembra otvoriti
ona u sv. Kolombanu kod Milje (soco u
Istri, kamo se selo čisti Hrvati iz gornjeg
Kraas. Op. ured.). Pošto je dobio od vlade
dovolju našelnik područnice u Kopru, dr.
Petar pl. Madonizza, daje dovršiti neka
potrebne radnje.

Tu vam je sgrada nova, na položaju
vrlo zdravu, sagradjena po sve po zakonskih
ustanovah.

Tu će podučavati učitelj Florenzo
Casinelli iz Novovasi, mlad i izvrstan učitelj,
koj će bezdvojbno plodnim učiniti
djelovanje društva „Leg a nazionale“.

Nadalje doznajemo, da se središnja
uprava skrbi, da nadje u bližnjih mjestih
učiteljicu ručnih djela, koja bi polazila
tamo po dva puta u tjednu, da podučuje
u ručnih radnjah, prem su riedke u Istri
jednorazrednice, u kojih bi se to poduča-
valo. Ali središnje ravnateljstvo daje tomu
predmetu posevu osobitu važnost, pravo ra-
čunajuć, da su ručna djela za sročku djecu
sredstvo odgoja koliko čitanje i pisanje, a
možda i više.

Ravnateljstvo se je također obratilo
milješkoj občini, a držimo i uspjehom, da
popravi put i oba ataze, koje vode u obita-
lišće sv. Kolombana, te će tako laglje biti
promet onuda i lagudnije će biti za učiteljicu
ručnih radnja i za posebni poduk
u vjeronauku.

U Labincih pri Vižinadi prirodjuje
se za školu i stan učiteljev jedna občinska
sgrada, uzeta u zakup za 20 godina odo-
branjem zemaljskoga odbora i bez odštete
osim troška preuredjenja, koj će doći na
2500 forinti.

Otvoren je natječaj; do malo će dana
biti imenovan učitelj i providiti će se za
učiteljicu ručnih djela iz Vižinade ili Vi-
žnjana, a po mogućnosti i za posebno po-
dučavanje vjeronauka. U oktobru, nadamo
se, da ćemo vidjeti otvorenu i tu drugu
učionu, koju oni seljaci očekuju najvjedom
željom i kao blagoslov božji. Pisma, što
ih u tom pogledu piše občinski delegat
Matteo Cattarinolich, častni starac iz onog
sela, upravo to dirnu. Seljaci će doprinijeti
radu ručnu i voznu. Radnju nadzire ra-
vnateljstvo područnice u Porouhu po svojem
neumornom tajniku Josipu Calegari.

Odlučeno je osim toga, da se usta-
novi pučka škola jednorazredna takodjer
u Humu kod Buzete, a druga u Svetom
Križu u okolici Trsta. Pripravni spisi nisu
još dovršeni, premda oni, koji se odnose
na Hum, bijaše predloženi već prije četiri
mjeseca, a i oni seljaci hoće, da doprinesu

k trošku gradjevni materijal, ručnu i voznu
radnju.

Neka se dakle probudi koga se tiče
i neka gleda prevladati zaprieke i liono
poptupanje uređab.

Napokon ima se odlučiti još o učioni
u Zdranju kod Oprtja, ali ako se bude
moglo odkloniti neke neizvjestnosti, ufamo
se, da će do mala slediti konačna odluka.

Sve nam dakle daje nadu, da će se
naša „Leg a nazionale“ na glavnoj
skupštini u Rivi (Tirol) poslje godinu i
pol obstanka prikazati sa pet pučkih učiona
i sa tri otročja vrtu, a povrh toga moći
će sa zadovoljstvom pokazati na mladice,
koje je poslala na talijanske
zavode, da postanu učiteljici i
svetonci, faktori to neobhodno
potrabiti u našoj narodnoj borbi.

Nu u tom djelovanju treba da središnje
ravnateljstvo bude poduprto tvrdo od na-
delništva područnica i od članova. Ovi po-
slednji neka ne saborave, da „Leg a na-
zionale“ treba prinosa neprestanih i
velikih, hoće li se da uspešno radi“.

Kako je razvidno iz ovoga iz-
vješća, razvila je „Leg a nazionale“
najodlučnije djelovanje u Istri. Našu
pokrajinu odabrala si je kao središće
svoga rada. Slaveni Istre, Hrvati i
Slovenoi moraju prvi očititi pogubno
djelovanje t. j. raznarodjenje ili po-
talijančenje njihove dječice. Četiri čisto
slavenska sela Istre odabrala si je
„Leg a nazionale“, da je odnarodi,
da nam je otudji za uvijek.

Hrvati i Sloveni Istre! Hoćete
li vi mirno glodati kako se vaša dje-
čica otudjuju vašemu jeziku i vašoj
narodnosti?

Hrvati i Sloveni braćo! Gdjegod
bili, hoćete li vi prekriziti ruke, to
nehajno motriti kako se na hiljade
slavenske dječice u Istri utaplja u ta-
lijanskom moru?!

DOPISI.

Iz Kanfanara polovicom augusta. Jav-
ljam vam, gosp. uredniče, nokoja viesti
maliko kasno, ali se nadam, da je još uvijek
na vrijeme. Kad no je početkom julija pu-
tovao Istrom namjestnik preuzv. gospodin
Rinaldi in i, svratio se i u naše mjesto.
Radilo se kroz dva dana, da se dođeka
visokog dostojanstvenika koliko moguće
svočano. Na ulazu u selo bijaše podignut
slavaluk, nakičen sa zelenilom i zastavami
a na pročelju, odkud je imao doći na-
mjestnik, bijaše velik grb sa orveno-rogatom
kozom. S njim se je dopoljao njegov taj-
nik i o. kr. kot. glavar Conti. Pred sla-
volukom izstupiše svi, a onda zaigra glasha
pujkačkih veterana carevku. Zatim prodetavi
mu Conti obč. našelnika, jednoga „kon-
siljara“ a kanom i 3 svetonika. Od ovud
posli svi ravno u občinski ured, a odavle
u školu. Pred školom dođeka goste na-
učitelj sa 3 u bialo odievane djevojčice,
od kojih jedna podrvali namjestnika, da-
kako talijanski i urudi mu kitu oviča.
Ulazod u školu pozdraviše ga učionci sa
zastavami u rukih i sa carevkom, i to opet
u talijanskom jeziku, ali na dječol se je vi-
djelo, da malo ili ništa od toga razumiju.
Po želji namjestnika ispitavalo se djecu,
ave u blažonim jeziku, kao da smo tobož
u Kalabriji. U školi bijaše nješto osoba, koje
holmaju nikakva posla tamo. Namjestnik
sam pak se je morao osvjedočiti, vidiod
odjeđu djecu, da to nisu i nemogu biti
Talijani-Čoštji, nego pravi pravcati istarski
Hrvati. Napotrebnihi ljudi ima ipak po-
davdu; kad je naimo pitao namjestnik
koliko djece pohadja hrvatsku školu, od-
govori nadučitelj, da ih je prioko 40, a

na to se odmah oglasi poznati obč. pisar
i reče, da ih nemože biti ni 20. Ja bih
rado znati, što se ima on mještati u školeke
stvari, kad njega nijedan ne pita koliko
godina ima. Postolar neka ostane kod svoga
šila, pisar kod svoga pera. Možda je pu-
čeni gospodin mislio uglatiti g. namjes-
tnika, da ovdje neima Hrvata, te da su to
svo sama djeca starih Benefana. Napokon
unidje g. namjestnik u župnu orkvu, o
kojoj se je sam izrazio, da je premala sa
tolik broj župljana. Iz orkve uputiše se
visoka gospođa ravno na postaju, da se
vrate željeznicom u 6 1/2. Nobihi bio na-
pisao ovih redaka, da mi nije poznato,
kako naša slavna gospođa u svakoj prigodi
djeluju na to, da pokažu posvuda, gdje
je iole moguće, jedino talijansko lice.

Kod dozaka odlaska g. namjestnika
sabralo se (na komandu od . . .) nješto
„kalegara“ i „podropnica“ sa nji-
hovim komandantom „virnim Hrvata-
om“, koji neprestano vikao „viva“,
da pokažu tim, da su u Benediji, a oni
bijahu u hrvatskome Kanfanaru pod dvo-
glavim orlom, kojoga pak niesam nigdje
opazio. Bilo je i naših (ali malo, jerbo
seljaci bijahu na djelu, a niti obavješteni
o tom) i ovi su vikali „živio“, a to jed-
nodnom „paši“ nije bilo drago, pak je zato
ukorio jednoga našega čovjeka, kazujuć
mu, da to njega „nekomoda“, kako
da smo robovi u kakvom turskom pala-
luku. K svršetku kažem još i to, da se
je igralo na „plao“ do 9 1/2 u večer.
Tu se pjevalo, vikalo i pilo, jer oni, koji
su si osušili njihova plaćena gla sa
„viva“, morali su biti plaćati vinom,
da si grlo operu. Još bi rekao koju, ali
se bojim državnoga odvjetnika. Sve to
znadom od osobe, kojoj mogu vjerovati.

Kako vam je jur poznato, ustanovila
se ovdje područnica glasovite „Leg a
nationale“. U školi, gdje bijaše sku-
pština a, okitili su sve zelenilom. Na zidu
medju zelenilom bijašu obješeni grbovi od
papira rasnih gradova i mjestanca, kao:
Bujra, Lussin, Monfalcone, Albona, Sanvi-
centi, Pola, Cittanuova, Spalato, Kanfanar,
Muggia, Paronzo, Trieste, Roveredo, Zara,
Gorizia, Capodistria, Veglia, Pirano, Se-
benico, Pisino, Gimino, Montona, Vianada,
Rovigno, Dignano, Orsera, Trento. Čini
se, da su dotična gospođa posudila ovo
grbove u Rovinju. Mogući kako jesu i
„strahoviti“ broj onih, koji su došli ovamo
biti, sabrali su za tu „Legu nazionale“ kod
„Ljoro Motte“ jedva jedvice 88 for.
Doista malo za tako bogatu gospodu i u
svrhu tako plemenitu, t. j. da spase „Pa-
triu“ a upropaste istarsku Hrvate. Samo
tako napred, gospodo, ali znajte, da pu-
titanito jače, sve to više skade.

Iz Baške mjeseca kolovoza 1892. Dugo
je već, što se u dičnoj „N. Slogi“ ne
dita baš ništa o ovom našem primorokom
mjestancu. Tomu se valja skoro čuditi, jer
Bogu hvala imado u Baški osoba, koje su
na poru višto, a gradiva za dopise imado
prišćino. Evo dakle mene, da obavjestim
čitatelje „N. Sloga“ barem o znamenitijih
stvarih.

Ljetnu se do sada može kretiti sred-
njom, a kako će unaprihd biti, Bog sam
znade. Tuča nae je do sada isbjegavala,
a molimo Svovijšnjega, da nas i unaprihd
obrani od toga namiloga gosta. Perono-
spora napala je vinograde i ove godine,
nu je u svih stranah. Ljudi malo po malo
uvijajaju, da bez kroljenja smjesom mode-
galice i vapna nebudo spaea. Ovo godine
je krolpio vrlo mnogo gospodara, pak se u
njihovih vinogradih opša saevim zdravu
lišće, a po tom i grozdju. U obće mogz
kazati, da nebudo li kukvo nesreće, vina
čimo imati mnogo više nego li prošle go-
dine. Dao Bog, jer ovo mjestanoc je u
tom pogledu utjek nesretno. Jedino, što
urodi u izobilju, jesu rajčice ili zlatno ja-
buke (pehidoro). I ovo godine već sada

se prodavaju po 2 nov. kg. Krasti tragotli
izavaju taj plod iz Baške na Rieku.

Da vam koju redem o našoj orkvi.
Ova je velika, tako da na cilom otoku
nemade takove. Nu nalazi se u velikom
neredu. Već je više godina, što se ju
amora popraviti i obno se učinilo shodne
korake. Jurvo u obinskoj sjednici od 26.
listopada 1889. obvezala se obćina od
14.000 for. odlučeni za popravak orkve,
dati 10.034 for., i to 7034 for. za radnju
moštarsku i dotični materijal, a ostalo za
rabotu. Ostalih 3066 for. morala bi platiti
vlada iz kameralne zaklada. Nu tomu su
skoro tri godine, a još nije vlada ništa
odlučila. I po tom se vidi, koliko se brine
za nas! Kad obćina, koja je dosti siro-
mašna, odlučila u tu svrhu spomenutu svotu,
mogla bi i vlada doprinijeti bar nešto na
pomoć. Mislio se, da će gosp. namjestnik
posjetiti i Bašku, kad je ovo bio u Krku,
to da će vlastitima odima viditi stanje
orkve. Nu Baška nije bila sretna primiti
tako visokoga gosta! U ostalom, neka si
gospoda zapamte, da ako se dogodi u ovoj
orkvi kakva nesreća, bit će tomu kriva
njihova nebratost i nitko drugi. A na bude
li se tomu brzo pomoglo, znati ćemo si
pomoći drugim putem.

Kad sam napomenuo obćinu, kazati
mi je, da o neaj dug, koji je izručen bio
hrvatskoj obćinskoj upravi od šarenjačke
uprave, te koji je iznašao okrugu svotu
od 4000 for., je sada već isplaćen. Osim
toga učinilo se je put do pokopališta, kamo
se prije nije moglo nego pogibljaju, da si
nos razbiješ. Uvried Baške učinilo se vo-
dovod, za koji je od ostavštine pok. Ka-
fantića bilo obćinskoj upravi izručeno 900
for. po želji i oporuci pokopnika. Obćina
je tomu dodala još 1000 eto ti vodovoda.

Do 1886. (a do tada je obćinom uprav-
ljala šarenjačka stranka) načelnik se sa
svetoštom pasio kao pas i mačka, dočim
danas med svećenstvom i načelnikom vlada
najbolji sporazumak i liipa eloga. Al mi
neimamo ništa od „avita coltura“!
Na tabli poštarskoga ureda neima još ni
danas hrvatskoga napisia, a isto i na po-
štici. Ne bi li moglo el. ravnateljstvo po-
ištah u Trstu priiliti gosp. Bona (poštara)
da to popravi? U Baški neima nijednoga
Talijana ni Niemca, osim ako je koji na
financiji, pa je ipak napis njemački i ta-
lijanski! Jeli to pravica?

Dne 9. t. mj. ulovilo se u baškanskoj
tuneri oko 5000 kg. tunine, to se od isto
poslalo posebnim parobrodom 143 komada,
u težini od po prilici 4000 kg. u Mletko.
Dao Bog još takovog ribolova!

Sad vam moram javiti i jednu žalostnu
viest! Baščani rone gorke suze, što ih je
„baba“ Ietra izbrala iz svoje zlatno
knjige. Tu se nećuje nego plač i lelek.
A borme je i zašto! One strane ričii „
Bescani non si pessono battez-
zare per Istriani“ ulite su u ovo
stanovništvo silnu tugu. A što da činimo
sada? Morati ćemo promislivostimu „babi-
nomu Marku“ podastrieti memorandum,
nakvašen našimi gorkimi suzami, i u tom
naričju, moliti, da nam on pomogne u toj
strašnoj nevoiji. Pravo ste, gosp. uredniče,
učinili i ardačna Vam hvala, što ste nam
izrazili Vašu duboku žalost nad tom ne-
srećom! Ali dok nam stigne odgovor na
memorandum, molimo našu premilu „babu“,
da nas krsti kakvim drugim imeom, kad
nismo Istrani, a za plaću obećujemo njoj,
da kad se drugi put rodimo, hoćemo pri
izborih glasovati za kakvoga Stanićeva po-
tomka. Nek nam „baba“ još kaže, jesu
li Stanić, Bolmarčić i on dragi i
milii Martinolić Istrani? Boduli su kao
i Baščani, dakle i oni bi se morali pod-
pisati na naš memorandum. Ali da, oni su
i bravi Istriani!

Pozdravljajuć dičnu „babu“, ostajem
Vaš
Neistran.

Našim grobarom!

Mušite nas dalje samo,
Dosejleni tudji svati,
Ne, ne dajte, da se dižu
Ti prezreni ti Hrvati!

Tako ćemo izniknuti,
A sa toga bielog svieta,
Pa će biti spretna, mirna
Vaša duša crna — — kleta.

Trsite se, da nestane
I naš jezik s ovih strana,
Da se slavno podignete
Povrh roblja zakopana!

Haha, haha, kukarice
I bez vjere i bez svieta,
Sakrijte se, krvopije,
S očnjeg mi bježite vida!

No čete nam jezik strti,
Nit čete nas zakopati,
Znajto samo, da smo dični
Svi eokoli svi Hrvatii
R. Katalinić Jeretov.

Franina i Jurina,

Fr. Bujorno šjora teta Marija, bujorno
šjor barba Jura.

Jur. Ma si mi fini Taliijan!

Fr. Tako me je moštarski navada.

Jur. Ala pamet mu rabila!

Fr. Čekaj Jurino, da ti povim ovu naj-
noviju.

Jur. No?

Fr. Porodica gospoda spravljala su se u
nedilju u vaporem va Piran pak su se
sa va rađuno proverili.

Jur. Kako to?

Fr. Tolografali su va Piran, da njim javo
koliko makaruni i sira to sobom iz
Poroda donost.

Jur. Pak?

Fr. Iz Pirana su njim odgovorili, da je
va Pirana dosta makaruni i sira.

Jur. Pak?

Fr. Paročani su objesili nos kako i purica
pak su doma ostali.

Jur. Cemo videt da će na to njih „baba“.

Fr. Mučat će po uzance kako i zid.

Fr. Prematureki šarenjak, da nećo na-
žeća čovika za plovana.

Jur. Ter da neće ni Fran, zaš da se La-
tini boji.

Fr. Ma vero, da je šarenjak nekaku šu-
pliku storil za latinskoga plovana.

Jur. Vero bi najbolje, da pride kakov
Latin za plovana u Premanturu, ki
nobi razumia puka ni puk njega.

Fr. A zaš bi to bilo dobro?

Jur. Bi se morda opametili prodanci u
Premanturu.

Fr. Dragi ti, oni bi prodali Boga i narod
za zdelu kobilina.

Jur. Jel' istina, da će kanfanarski duhtor
dobiti od „lige“ križić?

Fr. Vero će, a puljaki Martin će mu po-
slati konop od svoga tovarica, da si
huda megd vezati svoji križić na vrat.

Jur. Ča ima on takove merite za Kan-
fanar?

Fr. Bomo sam se hvali, da ni bilo njega,
Taliyani nebi bili predobili Hrvato i
da je on najviše pomagā skrpati „ligu“
i njegov kumpare.

Jur. Onda će se lahko prodavati „štraco“
u Puli.

Fr. Su ih prodavali i do sad Martinu, ma
imamo i doma fine „štracaro“, koji će
gledat, da ih budu od sada pošiljali
tršćanskoj „šartoreli“.

Jur. Si bia lani na „opozicionu“ va Go-
rice?

Fr. Znaš, da sam bia i ni mi žā, jer sam
vidia lipih stvari, a najviše mo pjažali
oni tartuši, koje je poslā tamo na
vokat.

Jur. Ča ih je bilo čuda?

Fr. Jenu puna muhamedova kana, a jer
ih od znā ovako fanjski gojti, kako
nijedan, su mu poslali medajicu od
„lida“.

Jur. Donko sad četo imati novoga podo-
štata, ki će vam kasu napuniti i vas
od števro deliborat.

Fr. Bi reš, jer se šuje skoro svaku noć
vikati „aviva il noitro foturo podestā,
aviva“!

Jur. Čo li biti ča bolji za nas lego sa-
dašnjji?

Fr. Bu se kašnje vidilo; ma najbolje će
biti za vokata, koji će imati svaki dan
tri puta tartufo, u jutro primat, o podno
z rizi, a za večeru na padele.

Jur. Alora će se odehalit.

Fr. Samo da ne bude komun omaršvil!

Različite viesti.

Rodendan Njeg. Velič. cesara i kralja
Frana Josipa I. slavi se danas po starom o-
bičaju po svih krajevih prostrane države.
Ovdje bijaše jučer po gradu svečan obhod,
kod kojega sudjelovahu sva patriotska
društva sa veteranskim glasbom na čelu.
Danas prije podno bijaše u stolnoj orkvi
sv. Justa svečana sv. misa, kojoj prisu-
stovahu sve civilne i vojničke oblasti.

Po naših orkvalh u Istri uručene su
svuda svečane sv. mise, kod kojih će se
naš pobožni puk pomoliti za dragocjeni
život Njog. Veličanstva i svega Njegovoga
doma.

Vjenčali se. Dne 10. t. mj. vjenčao
se u Kraljevici profesor gimnazije u Ko-
toru g. Ivan Maohler sa dražestom go-
spodišom Marijom-Pepinom Turina iz
Kraljevice. Cestitamo srdačno rođoljubu i
prijatelju!

Imenovanja. Ministar pravosuđa imo-
nuje su sudsne pristave g. Hinka Kramar
pristavu u Tolminu, g. Hinka Pederzoli-a
pristavu u Buzetu, te prislušnika g. dr. Jak.
Šbisa pristavi kod zemaljskoga suda u Trstu;
imenovao je nadalje sudsne prislušnike g.
Ant. Lanovo i g. Alojza Martinoli-a pristavi
u Buzetu i g. dr. Antuna Perišića pristavom
u Tolminu.

Češki učitelji u Trstu. U subotu poslao
podno u 6 sati i 40 časova dolazi amo oko
stotine članova učiteljskoga društva „Ko-
monsky“ iz zlatnoga Praga. Posebni odhor
dočekati će mile goste na kolodvoru te ih
uputi u njihove stanove. U nedelju prije
podno posjetit će cesarski dvorac „Miramar“
parobrodom na večer sastati će se kod sv.
Ivana, u prostorijah „Narodnoga doma“, kamo
će bez dvojbe mnogobrojno izletiti i rođo-
ljubno obćinstvo iz Trsta i okolica.

Iz Pazinčine pišu nam 15. t. mj.
Čujemo, g. uredniče, da će naša mladož
prividiti pod konao tokućega mjeseca ve-
selicu u rođoljubnom Lindaru (Vidi poziv.
Op. urod.) Nadamo se, da će tom prigodom
posjetiti dični Lindar naši rođoljubi ta-
kodjer iz odaljenih krajeva Istre, a razve-
selio bi nas osobito posjet rođoljuba slo-
venskih i hrvatskih iz Trsta.

U ovom kotaru, napose u ovoj obćini
nemožemo se, Bogu hvala, do sada potu-
žiti na ljotinu. Grozjde kaže većinom vrlo
lepo; žita bijaše srednje ruke, krumpir i
kukuruz (turkinja) kažu dobro, voća imade
malo. Ali pošto je naš glavni proizvod
grozjde, dotično vino, molimo Boga, da
nam očuva ono, što je na traju, pak se
nadamo, da će biti za domaću porabu i
za trgovinu.

Djačka veselica. Djaci gornje gimna-
zije u Ljubljani razašljaju pozive k vese-
licii, koju će obdržavati u nedelju dne 21.
t. m. u gostionu g. Petra Mayera u Kranju.
Čisti prihod veselice namijenjen je kao
prinos za spomenik neumrlomu sloven-
skomu pjesniku Prešernu. Želimio mladi
dijm slovenskim rođoljubom najbolji uspjeh!

„Narodni dam“ u Bakru. Najstarija
šćionica u hrvatskom primorju „Narodni
dom“ u Bakru slavi na 20. i 21. kolovoza
ove godine riedku svečanost: Otvoraj
vlastitog doma, te revni odbor razve-
štije pozive k svečanosti, što nu
priredjuje tom zgodom uz blagohotno su-
djelovanje gospođe Leonije Brückel i hrv.
pjevačkih društva „Jadranske Vile“ na
Sušaku, „Danico“ u Kraljevici, „Sklada“ u
Bakru, gradeke glasbe, te višo gospodjica
i gospođe sa sljedećim programom: I. dan.
Pučka svečanost počima u 5 sati poslije
podno uz svirku gradeke glasbe u gradekom
vrtu. Pri ovoj svečanosti sudjeluje višo
Hrvat. plov. društva, koja će izmienično
zabavljati gg. lipom našom pjesomom. Ba-
karsko gospodjice nudjat će št. obćinstvu
oviede, slastičice i razna okripna pića. Upri-
ličit će se razno zabavno igre kao: Stablo
za oklado, putovanje u vrcdih, toifonska
šćestija, fotografiki moment aparat, i dr.
Zaključit će se u sjajno razvjetljenom gr.
vrtu ispuštanjem balona i vatrometa. II.
dan. A) I. Svečanost oglasit će top o 5
sati, a grad. glasba zasvirat će budnicu.
2. Sastanak pred „Narodnim domom“ o
8 i pol sati. 3. Polazak k svečanost sv. misi
u župnu orkvi. 4. Blagoslov zgrade i proglaš-
tvenja prigodnim slovom predsjednika.
5. Zajednički objed u grad. vrtu (prijava
3 dana unapried). B.) G. Večernja zabava:
a) Pozdrav Bakranom* spjovao predsjednik
N. Damin, slovi gđjica Lada Damin, uglasbio
„Molitvu“ V. Novak, pjeva ju mješoviti
šbor „Skлада“. b) Uvodna aria Elisabete
iz opere „Tannhäuser“ od R. Wagnera pjeva
gdja. L. Brückel, prati na glasoviru gosp.
J. Hajek. c) S Bogom od A. Harambašića,
ugl. I. Jakovčić. „Danica“. d) V. G. Brož:
„Au revoir“ romanca za brać u pratnju
glasovira: udara G. M. Kramaric. e) „Kita
sviela“, vesela igra od Hermine Tomić.

f) Aria Santuzzo iz opere „Cavalleria Ru-
sticana“ od P. Mascagna pjeva gospođa
L. Brückel, prati na glasoviru gosp. J. Hajek.
g) „Himna slrv. omladine“ od F. S.
Vilhara pjeva „Skлада“. h) „Jadranske
morje“ od Hajdriha, pjeva šbor „Jadrans-
ke vile“. i) „Po jezoru“ od M. Vilhara
pjeva mješoviti šbor „Skлада“. j) „Crno-
gorac onrogorki“ od I. pl. Zajca, pjeva
„Danica“ „Jadranska Vila“ i „Skлада“.
k) „Ploš“. — Uvaznik k pučkoj zabavi u
grad. vrtu 20. vč., k večernjoj zabavi za
osobu 1 for. za obitelj 2 for. — Darovi
primaju se sa zahvalnošću.

Hrvatska čitaonica u Lindaru priro-
đuje veselicu za dne 28. t. mj. u 8 sati
na večer u kući g. Andrijo Andro-
šića sa sljedećim programom: 1. Prosvol.
2. U boji, pjeva šbor. 3. „Čota“, dekla-
macija. 4. Udaranje tamburaškog šbora iz
Pazina. 5. „Djačka“, pjeva šbor. 6. „Novi
za diplomu“, predstava. 7. Udaranje tam-
buraškog šbora iz Pazina. 8. „Liopa naša
domovina“, pjeva šbor. 9. Udaranje tam-
buraškog šbora iz Pazina. 10. Ploš. —
Darovi primaju se sa zahvalnošću. Čisti
dohodak namijenjen je „Bratovšćini
hrv. i ljudi u Istri“. Odbor.

Preporučamo našim rođoljubom širom
Istre, da pohrle dne 28. t. m. u kršni
Lindar ili da se mlodiari ajote naše mla-
doži, koja prirodjuje zabavu u toli pleme-
nitu svrhu.

Za društvo sv. Cirila i Metoda na-
brali su naši čestiti kmetovi u okolici grada
Poroca for. 8 i 10 vč. Modju darovateljii
nalazi se veleuvredni naš šćionik Ka d u
iz Z b a n d a ja sa i for. te čestiti mu
drug Ant u M o d i b o b iz V r v a r i h
sa i for. Ostalu svotu podarili su vriedni
naši Vrvarani. Novac sabrao je i niao po-
slao g. Ante Ritoša iz Poroda. Hvala
svima!

Staroslavnski jezik u naših orkvalh.
Bečki „Vaterland“ donio je u broju od
2. t. mj. orkveno-povjrstni izvještaj o upo-
rabi slovenskog jezika u latinskoj liturgiji.
Spominjući kako su sveti apostoii Ciril i
Metod uveli staroslavnsčinu u liturgiju i
kako je papa Ivan VIII. uvreo i kod juž-
nih Slavona rimskog obroda, te su se njih-
bove orkvene knjige glagolicom pisale,
konstatuje, da je poraba slavenskog jezika
dozvoljena i papama potvrđena. U Hr-
vatskoj, Dalmaciji i Istri od stoljeđa po-
stoji stari običaj, da se misi po latinskom
obrednu u slavenskom jeziku, a pe orkveni
glagoliki knjigah. To su potvrdili
pape Inocenčij IV. 1248., Urban VIII.
1531., Inocenčij K. 1648., Inocenčij XI.
1688., za tim Bonodikt XIV. i Pio VI.
1791. U novije vrijeme dozvoljena je upo-
raba orkvene staroslavnsčine za katolike u
Cranogori, a u tiskari „de propaganda“ u
Bimu zgotovljene su nove orkvene knjige.
Fakcijno stanje jest to, da se u biskupiji
svojenoj, dakle i na Rieci, misi staro-
slavnski, pomješano a novo-hrvatskim. Tako
jest i u biskupijah triđansko-koparskoj i
krčkoj. Ušled posebne povlastice orkvena
se staroslavnsčina glagolicom pisana čista
uzdržala u sedam samostana dalmatinskih
franjevaca. U dalmatinskih biskupijah ras-
vio se je od godine 1828 običaj, da se sa
pjevano strane mise rabi hrvatski, a sa
recitovano latinski jezik. Na temelju svega
toga dolazi „Vaterland“ do zaključka, da
treba ovo katoličko stanje urediti.

Iz Oprtlija pišu nam dne 15. agusta.
Ako ima ikoja obćina uzroka, da se tuži,
da se diže, da se osalobodi talijanskog go-
spodstva, li skrbništva, to je gotovo naša.
Neima skoro obćine u Istri, koja bi tako
rod postupala se izvanjskim kmetovi —
kuji su svi slavjanske narodnosti —, neima
obćine, gdje se uporabio gnusnijih ered-
stava; neima obćine, gdje se poduzelo smrad-
stavih agitacija; neima obćine gdje se bilo
gdanijih navala na naše kmetove; neima
obćine, gdje se toliko okaljalo i oskrvnilo
svećenički stališ, koliko u našoj. Nije
stoga nikakvo čudo, što je i obćina došla
na slab glavu; nije čudo, što j nestalo
mira i prijateljstva medju gradjani, medju
gospodim i izvanjskim kmetovi; nije čudo,
što neimaju „v a n a n i“ nikakvog porje-
čenja više u gradjane. Gradjani su vam
jednog kova i nije „da na šćićki ma ha
p r i b i a t“. I sadašnji načelnik dok nije
zaojgo nadležniku stolicu, obćinavo svega i
avešta, pa napokon pokazao, da nije bolji
od svih dosadašnjih u ujednom pogledu; po-
kazao je da je odlučan protivnik našemu
jeziku. Plod nepravilnog i nezakonitog
postupanja naših protivnika, neurednosti, na-
vale i nasilja urodila su tim, da su naši
kmetovi uvjidelji u kojoj se družbi nalaze,
da su se naši kmetovi osvjestili, skočili
na noge, odlučili da se otrouo tudjog jarma,
talijanskog gospodstva, da tako spaso
barom ono, što se još spasiti dađe. Nije
letos za prvi put, što se optjeljski kmet

ria: Ru-
spodija
Hajek.
d F. S.
družansko
Jadrana
Vilberta
"Crno-
pjeva
"Sklad".
abavi u
bavi sa
Darovi
u priro-
u 8 sati
ndro-
Proslav.
dokla-
nobra iz
"Novi
je tam-
pa naša
je tam-
la. —
u. Čisti
i čini l
bor.
u širim
u krši
ša mla-
plome-
ada na-
grada
ovatelj
Ca d un
titi mu
varih
vriedni
man po
Hvala
arkvah.
roju od
j o upo-
liturgiji.
Ciril i
urgiju i
kog juž-
se nje-
pisale,
g jozika
u Hr-
veća po-
stinskom
orkve-
potvrdili
u VIII.
ncij XI.
Pio VI.
je upo-
atolika u
anda" u
knjige.
biestupiji
stakoro-
lo-m. Tako
arokoj i
arkvana
nana čista
natičkih
jofajh ras-
da se sa
ki, a sa
ilju svaga
učka, da
1. agusta.
se tuži,
kakog go-
ovo naša.
bi tako
notovi —
neima
jnjih sred-
olo smrad-
se sbilo
neima
oskrvnao
šoj. Nije
šina došla
e nastalo
ni, medju
nije čudo,
og povje-
u vam
ki ma h a
e dok nije
kao svega i
nje bolji
ngledu; po-
k našemu
ezakonitog
dnosti, na-
na naša
žbi nalaze,
ilji, akošili
dijeg jarma,
ako apase
kako. Nije
tako. Nije
tjaki kmet

diže, što se on od sna budi, što ustaje na obranu svojih prava, već je to on pokušio večkrat. Ima tomu već 10. godina što su prvi ustali u ovoj obćini rodoljubi: Zanoa, Matijević, Oričić, nastojeći da pospulu braću probude, da drugove oskole i da ih dovedu na stazu spasenja — stazu oslobođenja. Ako i do sada ti poštenjaci neimahu podpunu željenog uspjeha, ipak zadnjih godina vidimo njihovo djelo okrunjeno lijepim uspjehom, bogatim plodom. Pred tri godine već pobjeđiše naši kod obćinskih izbora u sva tri tjela, nu protivnici proavjetovališe proti izboru; naši na žalost se pustije nasamariti, to kod ponovnih izbora propadoše u dva tjela. Prošle godine kod izbora za Bož ocvjetlaše si naši lice kao još nikada, izabrav sv same narodno šćovnjare. Sada se oto opot približuje čas, što će odlučiti dali imadu naši seljaci još sumarati u tmini, podnašati nepravde, stojati pod jarmom gospodskim, te dali imadu još slušiti za podnožje samovolji talijanskoj. Is priprava, iz glasova, koji kolaju moglo bi se suditi, da će u borbi naši pobjeđiti, nu poznajući istarske izborne odnošaje u poreokom kapetanatu, čovjek se može svadom nadati. Rekosmo u početku, da ako je ikoja obćina dužna prostosti se tudjeg jarma, a to je naša. Ako je pako itko u obćini dužan, da se to zato zauzme, to su gotovo naša „Brda“, naši „Brdolini“. Do sada vidili smo „Brdoline“ uvijek razpolovljene: medju njima našlo se mnogo „šiš miša“, nebi smjelo toga više biti; „Brdolini“ imali bi svi jednoglasno za našo predloženicu glasovati i to u svojem interesu. Da bi bila doadašnaja uprava „Brdolina“ šćodog koristila, nemože se kazati, a ipak oni u svakom pogledu imadu velikih potreba. „Brda“ naša su jako raztrošena, u grubom i teokom položaju, odaljena od grada. Uz najbolju volju „Brdolini“ nemogu obavljati niti svojih vjerskih dužnosti. Naša „Brda“ broje preko 200. kućogospodara; nije čudo što su naša djeca većim djelom zapuštena, al ne samo djeca, već i odrasli; Bog naš odvrao kužnih bolestih, jer kada umirali ljudi bez vjerske utjehe i pomoći. Tko da tomu rlu na put stane? U prvom je redu za to pozvano obć. glavarstvo. U našoj župi neobhodno je potrebito, da bi se u „Brda“ i to na „Livadah“ ustrojila jedna kapelanija, koja bi bila odriana od župe; sa tom kapelanijom bilo bi spojeno i pokopališće; kolika sreća, kolika blagodat za ono naše pučanstvo? Kako i koliko bi pučanstvo to djelo blagosiljivalo? Vrhu toga koliko li ne bi bila potrebna jedna škola na „Livadah“? Bili se moglo sva to postići? Zaišta ne tako lahko, al uz dobru volju i male žrtve sve to bi se postiglo. Dosadašnje zastupstvo nije bilo vriedno, da se zato na pravom mjestu zauzme, jer nije skrbilo za našu korist ni duševnu ni tjelesnu; ne preostaje nam dakle drugo nego isabrati takovo zastupstvo, koje će sato odmah potrebite korake uđiniti. — „Brdolini“ promislite bili to za vas koristno bilo i otvorite oči. Za gradnju „Narodnoga doma“ u Medullinu darovala su nadalje siledeća gospoda: Ivan Nađinović, učitelj u Marčani for. 1, Don Ante Jakić u Puli for. 5-60. Poziv na predplatu. Podpisani javljam svim prijateljema hrvatske knjige, da sam namio svakom obćelaniti jednu historiju pripoviest, pod imenom „Knez Ivan“, zadnji Frankopan na Krku“. Gaoiba Ivana Frankopana, kneza krčkoga, ostala je do danas dobro sačuvana u spomeni našega naroda, osobito po otocima. A i historija ga prilično dobro pozna. Sve te historijske i narodne podatke o njemu skupio sam u formi pripoviedke u jedno, što mi rado tiskom obćelodaniti. Nu pošto mi novčane obćnostnosti tega ne dopuštaju, a toga se obraćam na p. n. obćinstvo, da me ono svojom predplatom u tome pripomogne. Osobito pako molim obćinstvo gospode kolego, da mi širom dočestnu visoku predplatu sakupe. — Čiena knjizi će se razvati po broju predbrojnika, nu svakako neće zapasti više od 40—50 novčića, te šim budu tiskarski troškovi osigurani, odmah će pod tisk. Prijavo nek se šalju samo na podpi-
noga.
U Dobrinju (otok Krk), na V. Gospu 1892.
Ivan Mahulja,
pučki učitelj.

koji su se odazvali našoj prošnji i przygo-
lajali darovanu ili zakupljenu svoticu. Ali
mnogi i mnogi ostadoše tvrdih uđilju, koji
imade slove kao neproznajni za sva što
koristi narodu. Zato podpisani odbor, dr-
žedi se one, da do tri put Bog pomaže,
ponavlja svoju molbu na sva ono rodoljube,
koji se dosad nisu odazvali, da izvole da-
rovati i zakupljati što, kako i gdjeog mogu
milodar za gradnju kuće „Hrvatske čit-
taonice“ u Medullinu: neka se bude znalo,
da Hrvat nije takav samo „na rieči nego i
na djelu.
Medullin, dne 10. agusta 1892.
Odbor „Hrvatske Čitaonice“.

Neuku nauka.
O lanu i konoplju.
Piše Nikola Vežić.
B. Uzgoj lana.
(Nastavak.)
13. Rosenje lana.

Vlakno (liko), od kog čine predju,
nalazi se na lanonom stablatu pod vanjs-
skom kožicom ili prevlakom; ali ono je
siopljeno, a osim toga priralo do unutarnje
stabilike, i zato se dađe istom onda odli-
epiti i odabrati, kad nestane ili kad po-
pusti lipevitost, i stabilika dobro već posu-
šena, malo nagnjuje ili omlohavi. Da to
bude, uporabljuje razne načine, a najdva-
niji i najobćenitiji način je rosenje lana
— prem je jedan od najgorih načina, oso-
bito ako zlo uspije.
Da rosenje dobro uspije, treba ovako
postupati: Odšćedeno ili otvoreno svako la-
nono stablike razastiru se na gustoj travi
gusto i ravno. Tako razastir ostaju lan
tako dugo, dok dolnja stabalca ne omlo-
havo t. j. dok se daju lahko lomiti i dok
se vlakno lahko odlučuje. Da to bude,
treba da lan tako leži kakove 2—4 ne-
djelje, prema tomu, jeli na dveru toplo ili
vialno, ili zima ili suša. Tada se roseni
lan obrađa na drugu stranu, što biva naj-
laglje ako se pod njega zabode duga gladka
batina ili vilo, te na ravnoj gorenjoj strani
prevale na drugu stranu.
Tako prvi obrnjeni red dođe na novo
mjesto, a svi ostali dođu na mjesto, gdje
su ležali prije drugi.

Pri prevrćanju treba dobro paziti, da
se lan ne sataru, i da se ne prevrta na
isto lice, na kom je prije ležao.
Iza dvie ili tri nedjelje omlohavila je
i druga strana, o čem se je moći osvje-
dočiti, kako je gori rečeno; tad se sabere
oprezno sav lan, da se ne smrvu, sveže
se u snopice i spravi na suho mjesto, dok
ne dođe vrijeme tlikanja.
Kakovo je bilo rosenje, takva će biti
i predja. Ako je lan bio zlo razastir, ili
prorosen ili nedovršen, ma da je različko
za jedan dan, — ili ako omlohavi samo
sa jedne strane, a sa druge ne, ili se smrvu
pri rosenju i sabiranju, to nikad predja
neće valjati: ili će biti pretvrda i hrpava,
ili alabo zapletena i kratka, ili mrljava i
neuhvoljiva.
A ako domaćica zakasni rostiti lan i
na razastir već lan padne enieg, — to joj
je i muka i trud uzaludan.

14. Moćenje lana.
Pošto za rosenje lana treba mnogo
truda, a k tomu riedko uspije, — to je
moćenje lana, koje je u mnogih krajevih
u obćidaju, mnogo bolje i sigurnije od ro-
senja za dobitak krasna vlakna.
Lan se moći kano i konoplja. Naj-
bolja je za moćenje vođa topla, stojeća,
u koju se anopovi lana tako slažu kao što
i konoplje. Ako je na draru toplo, ukie-
liti će se lan u vodi za četiri dana, a ako
je hladnije, za sedam dana. Tada treba
još nekoliko sati pokušati, da li je on u
istinu došta namočen, što se može poznati
po tom, da se stabalca lahko lome, dočim
se liko lahko odlupljuje.
Tako treba pokušati na više mjesta,
ozgor i ozdol; ako je svuda kieso i liko
se lahko lupi, što je znakom, da je lan
dobro i dosta namočen. Iza toga se vadi
iz vode, ispre, i razastere da se posuši,
kao što se razastire i konoplja. Zatim se
razprostere po ledini, kao za rosenje, da
još bolje omlohavi, kojim načinom se ujedno
i bieli. Tako ostaje lan 3—12 dana, prema
dobi i pogodji, pri čem se obrađa na drugu
kao i za rosenja, i pazi da se nebi pre-
rosio. Ako dakle lan moćimo, a ne rošimo,
imamo otdud ove koristi:

1. Manje vremena za svrženje posla;
2. sav se lan namoći jednak; 3. ne sdrobi
se; 4. vlakno će biti trajnije i ljepše; 5.
netreba toliko mjesta i pažnje; 6. predja
će biti već na polovinu ubilježena. U naš
u Dalmaciji voćina — gdjeog i u Istriji

može lan u moru, i kroz 16 dana lan se
dobro namoći. Obićno ga ne diraju sva
dote, dok nije sasvim namočen a namoče
na snopove kemonje na dnu mora, da ga
ono ne odnese.

Književni oglas.

Moje popularno-medićinsko djelo „Voda
u zdravlju, ili kakova voda služi
čovjeku za zdravlje, i kako
treba čovjeku upotrijebljivati
vodu, da podpuno zdrav bude,
da sisačuva zdravlje, i da vi-
soku starost zdrav i krijepak
doživi“, izšlo je iz štampe, javljam p.
n. predbrojnikom, da je ciena knjizi 1 for.
a. v. a poštarina 15 n. Tko mi poštarikom
navputnikom podao bude 1 for. 15 n. stoji
to ga cijenije (jeftinije), nego poštarikom
ponuđam.

Moje djelo „Voda u zdravlju
itd.“ ima 11. tiskanih araka, a sadržaj mu
je sljedeći: Predgovor. — I. O
vodi. — 1. Savstavi djelovi čisto vode.
— 2. Postanak vode. — 3. Čista voda.
— 4. Prirodna ili obćiona voda. — 5.
More ili morska voda. — 6. Djevolvanje
morske vode. — 7. Tvrdra i meka voda.
— 8. Zdravlju škodljive vode. — 9. Zdrav-
lju škodljivi i korisni sđenoci. — 10. Či-
šćenje vode. — 11. Dobra i zdrava voda
za piće. — 12. O čovjekovoj koži.
— 1. Savstavi djelovi kože. — 2. Priro-
doslovje kože. — a. Koža kao čutilo. — b.
Količina krvi u našoj koži. — c. Potno
žlijezdo. — d. Dihanje kožom. — e. Upi-
janje kožom. — f. Svržbanje prirodoslov-
nje djevolvanje kože. — g. Koža kao udešavač
toplote našeg tjela. — III. O djelova-
nju vode na čovjekovo ustroj-
stvo. — 1. Djevolvanje hladne vode iz-
nutra. — a. Djevolvanje hladne vode raz-
blajujući i rastapajuju. — b. Blago čiz-
vlajujuće djevolvanje hladne vode. 2. Dje-
volvanje vode sa polja upotrijebljene. a. Dje-
volvanje hladnoće vode. — b. Oduzimanje
manjevine tjelu vodom. — c. Mekanije
djevolvanje vode. IV. O upotrijeblja-
vanju vode. — 1. Upotrijebljanje vode iz
nutra. — 2. Upotrijebljanje vode sa
polja. — a. Istorijski pogled o upotrijeb-
ljanju vode sa polja. — b. Kupanje ne-
gđeg tjela. — aa. Prvo i aljededa kupanja.
bb. Otvrdnuće čovjekoeg tjela. — c. Pra-
nje našeg tjela. — aa. Obća pravila ili
10 zapovjedi glede kupanja i pranja našeg
tjela. — bb. Rieć na razstanku.
Najveći je broj p. n. obćinatra u Dal-
maciji i Istri, koje moje popularno-medi-
ćinsko djelo „Vrađa“ ima, koje sam
prije 6 godina izdao bio. Još broj posjed-
nički mog „Vrađa“ povisila je Visoka
o. kr. Dalmatinska vlada, nabavi-
vši do 500 knjiga „Vrađa“, koga je
besplatno evim župskim uredima katoličke
i pravoslavne — vjeroispovjesti u Dal-
maciji besplatno podjelila. Pošto sam
mali broj izdanka mog djela „Voda u
zdravlju itd.“ prjeko broja predbroj-
nika dao tiskati, to javljam p. n. posjed-
nicima mog „Vrađa“, koji se nisu pred-
brojili na moje djelo „Voda u zdravlju
itd.“ a želili bi imati i ovo moje za
svakog vrlo koristno djelo, da se što prije
jave. Kao što rekoh, mali broj prjeko
broja predbrojnika na moje djelo „Voda
u zdravlju itd.“ dao sam tiskati; zato
ovo moje djelo u knjižarami neće se moći
dobiti. Žašto sam pako mali broj knjiga
„Voda u zdravlju itd.“ prjeko broja
predbrojnika dao tiskati, to je zato, što
sam se uvjerio, da ih malo u našem na-
rodu ima, koji bi se za svoje zdravlje
brinuli, a još manje za zdravlje svojih su-
gradjana, koji čitati (biti) nesnadu.
P. n. predbrojnici na moje djelo
„Voda u zdravlju itd.“ koji su svoje
obitavalište promjenili, a živi su, neka mi
to jave; a ostali p. n. neručitiji mog
djela „Voda u zdravlju itd.“ neka
izvole svoje ime i prozime obitavalište,
zadnju poštu i pokrajnju čitljivu napisati,
da bi sigurnije moje djelo dobili.

Mr. Šimjan vitez Šjčtörli,
prakični ljeknik.
Malinska. Otok Krk. Istra.
Listnica uredništva.
Prijatelj Franu. Naš zajednički pri-
atelj nalazi se sada u Kamniku (Kranjska).
Gosp. F. J. Onog „Fr. i Jur.“ nora-
zujemo, tu naznamo na što i kamo smjora; pišite
kraće al jašnije. Da sto nam zdravo!

Lutritski brojevi
Dne 18. agusta.
Bož 40 68 39 50 4
Grac 27 18 3 79 33
Temešvar 87 42 44 59 70
Dne 17. agusta.
Erno 45 7 61 15 4
Eindbruck 12 10 5 86 89

Javna zahvala.

Ganutim srcem radi gubitka jedinog,
milog i nezaboravnog mi brata

popa VINKA DUBROVIĆA

izričim ovim javno najtopliju zahvalu svim
onim, koji bud na kakav način prigodom
smrti i sprovoda nastojale, da mi izkažu
suduć a šćovanje do pokojnika. Najtoplije
zahvaljujem se na osobiti način prećat-
nom svodstvu, pomenice: iz Kastva An-
tanu Turku, župniku-Dokobanu, kapelanu
Josipu Petraku i N. Šebesti; gospo-
đinu Vjekoslavu Spinčiću, profesoru
i zastupniku naroda; župniku iz Voloskog
Vinku Zamliću, župniku iz Voprinoa
Miji Laginji, župniku iz Moćonice Antunu
Pužu, župniku iz Braća Rajmunda Je-
lušiću, župniku iz Klava Andreji Šći-
taru; Vjenceslavu Klofandi, kape-
lanu iz Sv. Matije, Fr. Ryšlavu, kape-
lanu iz Zvonice, Josipu Vodičiću, kape-
lanu iz Bukavca, Rajku Rovelantu,
kapelanu iz Opatije; častnim ocem samo-
stana kapućinskoga iz Rieko Metodu i Jo-
sipu, koji se us dočestojali doći na sprovod
i izkazali posljednju pošast preminulom
pokojniku.

Zahvaljujem se slavnomu obćinskomu
glavarstvu u Kastvu, zastupnikom, činov-
nicima, učiteljima; štovateljima pokojnikovim
iz Voloskog, zapovjednicu o. kr. financi-
jalne straže u Kastvu, članovom „Hrvatske
čitaonice“. Svomu puku iz Kastva-grada i
okolice, kapelanije svetomatjejske, rukav-
žakve, zvoniceške i napokon svoje rodbini
bližnjoj i daljoj, koja je sprovodu pris-
ustvovala.

Volećastnom g. Antunu Turku posebna
hvala zahvalnost, što ga je prigodom dugio i
teško bolosti neprestano do skrajnjog časa
životu posjedivao i tješio, a ne manja što
je predvodie sprovod.

Izročena budi ovim liopa hvala na
trudu volećastnom gospodinu Vjenceslavu
Kornušteru obćinskomu liečniku u
Kastvu. Srdaćna hvala budi evim napokon
izročena volećastnom gospodinu Vinku
Zamliću ne samo red ganuljivog i pre-
krasnog oprostnog govora, nego također
radi dragovoljno, na svaki moj poziv po-
duzetih koraka. Bog mu platio!

Mihotići, dne 12. kolovoza 1892.
Nikola Dubrović,
uuviljoni brat.

Moje skladište strojeva nalazi se u
TRSTU, ulica Zonta br. 5.
pođ tvrdkom:

ŽIVIC i drug.

(Schwizt & Comp.)

U skladištu dolaze često tobožnji kupci,
koji obadju strojeve, to pošto su je dobro
pregledali i samali za cionu, izrazo svoje nezade-
voljstvo, jer da su loše strojeve drugdje kupili,
a moji da su bolji i otrojnji. Kupuju mašku u
vradi, nepoznajuci ni predmeta, kojega kupuju;
ni agenta, putem kojega — nipošto putem tvor-
ničara — naručuju. Dođje li naručena dobra ili
loša, moraju ju pridržati i srtati biti, što nisu
isgubili predjam.

Molim gospodu pojotnike, neka dođu prije
nego li kupuju strojeve drugdje, u moje skladište;
pogovoriti čemo se, ta meni je briga, da svakoga
dobro poslužim; živim u pokrajini i od zemljaka,
koji nisu u pogibiji, da će se ih provratiti.
Molim rodoljube, neka se ne drže načela:
„Svoji k svojima“, to je to nepodupiru ljudi,
koji na možda čemo te nam inače škode.

Preporučam mlatilnice i čistilnice
žita, silaljke za svaku porabu, to sva-
kovrstnih strojeva i što na nje spada.

Moje štiraalje proti peronospori
pokazale su se kano najbolje.
Izradjujem vodovode, tvornice i t. d.

V. Mat. Živic,
inžinir.

Podpisani vlasnik dvih
drogerija
jedna volika u **Via Sette For-
tano broj 12**, druga u **Via
Barriera vecchia br. 35**
u **Trstu**, imado uvijek na skladištu
svježi proizvoda, kano ulja, bojah, žnog i
obićnog sapuna, kenzog ulja, praha proti
zaraznikom us najviše ciena.
Preporučo se sugradjanom i isvanjskim
za obilato narudbo.
G-12
L. BRACCHETTI.

Proletnja liečitba.

Čaj „Tisuć ovetja“ (Millefiori).
Člani krvi. Istravno sredstvo kada poču u žoludcu,
kano i protiv neprobavljivosti i hemoroidam. Je-
dan zamot dostatan za siločeno stoji 80 novčića.
a dobio se u odličkovanj ljekarni
FRAXMARCH (telefon 207). „Ai due Mori“
TRST: Piazza grande. 13-52
Poštarske pošiljke odprma se odmah uz 55 svč.
ili toliko listovnih maraka. Posor pred provocom.

